

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 404. An quisque vasallus subinfeudare possit feudum à se habitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quest. 403. Quinam feudum constituere & primo concedere possint?

Resp. primò in genere: Quanquam olim feuda (intellige propriissimè talia) conferrent Imperatores, Reges & Magistratus belli gerendi potestatem habentes propter servitium militare illis feudis annexum. Corvin. *jur. feud. tit. 4. in princ.* hodieum tamen possunt id omnes & soli, qui bonorum suorum allodialium liberam administrationem habent, prout expressè dicitur *l. 2. feud. tit. 3.* Sic itaque feuda secularia concedere potest Imperator, non tantùm de bonis propriis seu patrimonialibus; sed etiam de bonis Imperii, ita tamen, ut bona regaliæ majorisque momenti, ut sunt Principatus, Comitatus, Civitates & similia (alias non solita dari in feudum) hodie concedere nequeant, aut de iis dare expectativas sine scitu & consensu Electorum; sed illorum, ubi vacant, redditus ad Imperii usus reservare debeant juxta Capitulationes Caroli V. *art. 24.* Ferdin. II. *art. 28.* Ferdin. III. *art. 23.* Leopold. *art. 30.* Josephi Romanor. Regis *art. 39.* quas citat Reiffent. *h. c. 43.* Item in feudum dare possunt bona sua allodialia non tantùm Principes, Comites, Barones, Nobiles per textum *l. 1. feud. tit. 1. in pr.* sed etiam privati & plebei, dum & hi rerum suarum sint domini & arbitri, & nullibi jura aut consuetudines feudales illis resistent, quin potius positivè eis assistant, universaliter concedendo id omnibus habentibus liberam bonorum suorum administrationem. Et inter hos id possunt non tantùm naves ut olim, sed etiam fœminæ, secundùm quod dicitur *L. 2. feud. tit. 3.* fœminam quoque etiam novi feudi investituram dare posse plerique consentiunt, modò tamen rei, quam in feudum dare volunt, administrationem habeant, & bona sua impudicè & luxuriosè vivendo non dilapident. Arg. *l. 8. mulieri. ff. de Curat. furios.* ita Zal. *in epitom. feud. p. 5. n. 33.* Schrad. *de feud. p. 2. c. 1. n. 59.* Item non tantùm laici, sed & clerici feuda concedere possunt de bonis suis patrimonialibus vel quasi talibus, si ve ea sint propria, si ve feudalia *l. 2. feud. tit. 35.* Non tamen de bonis beneficiorum suorum; uti nec Episcopi, Abbates aliique Prælati & Rectores de bonis Ecclesiarum suarum, etiam de novo acquisitis, non solitis infeudari, nisi sint modici valoris, feuda sine justa causa & juris solemnitatibus concedere non possunt juxta Decretum Urbani II. relatam *l. 2. feud. tit. 6. & Extravag. ambitiosa. de Reb. Eccl. alien.* eò quòd infeudatio rationem habeat alienationis, & quidem ad naturam beneficii & donationis accedentis, & hinc specialiter illis tanquam non Dominis, sed solùm administratoribus illorum interdictæ per *Can. sine exceptione. 12. q. 2. & c. 1. de reb. eccl. alien.* possunt tamen de iis ex justa causa & adhibitis juris solemnitatibus adhiberi solitis in aliis alienationibus constituere feudum novum, non secus, ac illas taliter alia viâ alienare possunt. Qualiter autem absque illis bona aperto feudo reversa ad Ecclesiam rursus infeudare valeant, dictum est supra; & specialiter de feudo decimarum solito concedi laicis reverso ad Ecclesiam valde probabiliter dicit Clar. *q. 13. num. 2.* cum Gl. *in c. prohibemus. de decimis. v. laicos.* contrarium sentientibus Curtio Jun. *p. 2. q. 8. n. 5.* Menoch. *de præsump. l. 6. præsump. 86. n. 3. & c.* Quod ipsum illos etiam posse, dum feudum apertum tempore prædecessoris, & ab eo non concessum denuo, nisi fortè prædecessor ille ex eo per-

ceperit fructus, & tenuerit inter bona mensa (in quo casu inconsulto Papa successor ille non poterit rursus infeudare illud) tradit cum communi Clar. *loc. cit. n. 3.* contra Gl. *in c. 1. de his qui feud. dar. poss. v. feudum dare.* quam communiter reprobari dicit cum Guido. Papa. Et quidem ea concedere etiam consanguineis & affinibus suis, modò talis reinfeudatio non sit ex eo Ecclesiæ onerosa, vel aliàs suspecta, asserit Clarus *loc. cit. num. 5.* citatis Curt. Jun. *p. 2. partus princip. q. 7.* Zal. *de feud. p. 5. vers. quarta conclus.* Jason. *de his qui in feud. dar. poss. n. 19.* testans sic fieri de consuetudine non omnino improbanda; adjiciendo tamen hanc monitionem, ut caveant, ne, dum suos consanguineos immeritò bonis ecclesiasticis ditare contendunt, eorum & suas animas illaquent.

Quest. 404. An quisque vasallus subinfeudare possit feudum à se habitum?

Resp. Id posse vasallum tam laicum quàm Ecclesiasticum seu Ecclesiam de bonis scilicet, quæ sibi concessa in feudum ab alio juxta dicta *quest. ante hanc. 8. resp. 3.* Præter quæ hic notanda sequentia. Primò, quòd, ut hoc possit, requirantur tria. Primum, ut hoc faciat bona fide sine fraude; ut is, qui subinfeudatur, sit ejusdem conditionis & qualitatis, cujus est vasallus subinfeudans. Ut eum subinfeudet cum iisdem pactis & conventionibus, quibus ipse feudum tenebat. Clar. *q. 32. n. 4.* cum Gl. *in c. 1. §. praterea. de his qui feud. dare poss. Belvisio in idem. c. in pr. & Molin. in consuetud. Paris. feud. §. 32. n. 18.* Secundò notandum, hanc subinfeudationem non posse fieri in præjudicium agnatorum subinfeudantis, utpote quibus debetur ex pacto & providentia primi concedentis. Clar. *loc. cit. num. 5.* cum Beroo. *q. 95. n. 5.* qui dicit communem. Unde, dum tale feudum est antiquum & paternum, non durat apud secundum vasallum seu subinfeudatum, nisi quandiu vivit subinfeudans, vel ejus descendentes, eo autem mortuo resolvitur subinfeudatio, venitque proximus agnatus subinfeudantis ad feudum. Alex. *conf. 15. n. 9. l. 5.* Ruin. *conf. 37. n. 18. l. 1. §. conf. 213. post num. 2. l. eod.* quos citat & sequitur Clarus *cit. num. 5.* Neque etiam fieri in præjudicium domini directi, dum nimirum moriente vasallo subinfeudante sine filiis & agnatis feudum esset aperiendum domino directo. Unde & in eo casu censent plures, feudum non permanens apud subinfeudatum, nisi quandiu mansurum fuisset apud primum vasallum; aliis tamen sentientibus contrarium, nimirum permanens apud secundum vasallum seu subinfeudatum etiam post finitam lineam primi vasalli seu subinfeudantis; pro qua secunda sententia etiam dicitur ita videri esse textum expressum in *c. 1. §. 1. qual. olim feud. pot. alien.* Quatenus ibi dicitur, non posse adimi secundo vasallo feudum, quando primus esset eo privandus, si esset paratus illud ab ipso domino directo recognoscere, & illi servire, addit tamen, id in practica non posse sustineri. Tertio notandum, quòd, ubi subinfeudatus velit feudum subinfeudatum alienare, non requiratur consensus subinfeudantis, utpote penes quem post subinfeudationem non remanet nec dominium directum, nec utile, sed solummodo quædam reliquæ utilis domini, quæ tanquam modici momenti non attenduntur. Requiritur autem & sufficiat consensus prioris seu primi domini directi,

Et, à quo primus vasallus infeudatus, utpote penes quem semper remanet dominium directum, quod tanquam pars prima & potior attendendum; ita Clarus dicens esse communem cum Zafio de feud. in p. 9. vers. sed occurrit. Cagnol. in l. consilii. §. socii mei. ff. de reg. jur. n. 9.

Quæst. 405. An & qualiter feudum per prescriptionem acquiri possit?

Resp. primò: Feudum propriè tale seu dominium utile rei aliàs allodialis sub obligatione fidelitatis & servitii alicujus præstandi prescriptione constitui & acquiri potest à privato contra privatum spatio 30. annorum, accedente bona fide. Paris. conf. 15. num. 13. l. 1. & conf. 27. n. 91. l. eod. Clar. §. feudum. q. 45. n. 3. Mynsing. cent. 4. obs. 29. quod expressè habetur l. 2. feud. tit. 26. ubi: Si quis per 30. annos rem aliquam ut feudum possedit, & servitium domino exhibuit, quamvis de ea re non sit investitus, prescriptione tamen 30. annorum se tueri potest: intellige, ut vasallum. Dicitur: *Contra privatum*: idem tamen dicit Reiffenst. h. t. n. 59. de domino seculari; adeoque non faciendo in hoc discrimen, an dominus directus, contra quem præscribitur, sit persona privata, an in dignitate constituta seu Princeps. De cætero opponendo privato Ecclesiam, contra hanc, uti & alium locum pium, & rerum publicarum bona feudum non præscribitur nisi 40. annis; cum enim tantum temporis requiritur ad prescriptionem bonorum illius immobilium quò ad dominium proprietatis eorundem, ut constat ex jure communi, idem de iisdem præscribendis quò ad dominium utile, seu acquirendis viâ prescriptionis in feudum dicendum, præsertim cum in libris feudilibus non tantum non habeatur quò ad hoc contrarium, sed etiam in iis l. 2. tit. 1. §. si strenuus. præcipiatur, ut, si occurrat casus non comprehensus in consuetudinibus feudilibus (quales sunt isti libri) decidatur juxta jus commune seu legem scriptam; & ita tenent Rosenth. de feud. c. 6. concl. 78. Mynsing. loc. cit. Engels h. t. n. 17. quos citat & sequitur Reiffenst. num. 59. Dicitur etiam: *Accedente bona fide*; quia c. fin. de præscrip. universaliter dicitur, quòd nulla præscriptio tam canonica quàm civilis valeat; estque Reg. jur. in 6. possessor mala fidei nullo unquam tempore præscribit. Per quos SS. Canones consuetudinibus & legibus civilibus, si quæ sunt in contrarium, derogari censetur, juxta quòd dicitur cit. c. fin. de præscrip. omni constitutioni & consuetudini derogandum esse, quæ absque peccato observari nequit. Ad hanc tamen prescriptionem non requiritur præterea titulus; cum juxta c. 1. de præscrip. in 6. ad prescriptionem longissimi temporis, qualis est illa 30. annorum, sufficiat bona fides absque titulo. Dicitur est demique: præscribi dicta ratione contra dominum: unde videtur sequi, pari modo à domino præscribi feudum contra vasallum, ita ut res allodialis vasalli evadat feudalis, si nimirum per 30. annos à vasallis ratione illius præstita obsequia aliæque onera feudalia. Sicut autem dominus per prescriptionem illius temporis facere potest, ut ex re allodiali vasalli fiat res feudalis; ita etiam vasallus facere potest, ut ex re feudali fiat res allodialis ipsius vasalli, & ita præscribere dominium directum domini. Abb. in c. ad audientiam. de præscrip. n. 17. Engels h. t. n. 42. quos

citât & sequitur Reiffenst. h. t. n. 69. Neque his obstat lex feudalis. L. 2. tit. 55. cum illa loquatur de prescriptione feudi malè alienati, & non de feudo, quòd præscribit ipse vasallus absque alienatione, faciendo per prescriptionem ex eo rem allodiam.

2. Resp. secundò: Feudum à vasallo sine consensu domini alienatum seu translatum. V. g. per venditionem in alium, ab hoc, et si sit emptor bonæ fidei, contra dominum neque quò ad proprietatem, ita ut res feudalis fiat allodialis, neque quò ad dominium utile, ita ut ille emptor loco prioris fiat novus vasallus, præscribi non posse spatio 30. vel 40. annorum, ita ut dominus alienationem sine suo consensu factam annullare, & feudum tanquam sibi apertum recuperare amplius nequeat; sed requiri ad hoc centum ad minimum annos, tenent probabilius Isernia in c. imperialem. de prohib. feud. alien. cui communiter inhæreret AA. ait Curt. Jun. de feud. 4. part. in ult. caus. amitt. feud. col. 1. Clar. q. 45. n. 2. juncto num. 4. Harprecht. pr. Inst. de usucap. n. 16. & plures alii, quos sequuntur. Engels. h. t. n. 42. & Reiffenst. h. t. n. 64. sub distinctione tamen facta in hoc inter feuda, quæ annexa habent servitia militaria pro Reip. utilitate, quæque plerumque dantur à Principibus belligerandi potestatem habentibus, & de iis admittunt præscribi non posse 30. vel 40. annis, & feuda privatorum, vel vi quorum ad servitia militaria non tenentur vasalli. & de his negant præscribi non posse 30. vel 40. annis. Nituntur hi AA. textu. l. 2. feud. tit. 55. ubi expressè Frideric. Imperator ob regni utilitatem cassat & in irritum deducit hujusmodi alienationes factas & imposterum faciendas nullius temporis prescriptione impediende, reddita etiam ratione hujus constitutionis suæ; ne nimirum cum magno Reip. detrimento servitia militaria minuantur, & expeditioni bellicæ vasalli obligati deficiant. Quæ tamen ratio legis, & consequenter lex ipsa deficit in feudi alienati prescriptione tantum quò ad dominium utile, dum feudum nulla servitia militaria adjuncta habet, talia saltem feuda præscribi posse videntur 30. vel 40. annis; atque ita locum habet dicta distinctio; quin & sententia opposita, quam aliàs absolutè tenent Rosenth. in Synop. juris feud. c. 6. concl. 150. & c. 9. concl. 132. Gail. Tiraq. Præpos. Bald. relati à Reiffenst. h. t. num. 63. moti hac ratione; quòd ob bonum Reip. & tollendas innumeras lites possessio 30. vel 40. annorum cum bona fide generet prescriptionem, quæ cuilibet plenam securitatem præstet juxta jus commune. L. sicut. l. omnes. de præscrip. His non obstante, textu cit. l. 1. tit. 55. cum is loquatur de prescriptione ordinaria 10. vel 20. annorum, non verò de extraordinaria longissimi temporis; quæ tamen interpretatio dictæ legis feudalis minus apta videtur; cum textus ille nimis clarè omnem & cujuscunque temporis, adeoque etiam longissimi temporis prescriptionem infirmet; quin etiam ei jus ipsum commune resistit, dum positive resistit præscribenti, constituendo, ut intra annos 40. sine titulo (uti contingit in præsentis casu) præscribi nequeat.

Quæst. 406. An feudum acquiri possit successione, & in specie eâ, quæ est ex testamento?

Resp. primò: Tametsi olim & ab initio nulla dabatur in feudis successio, seu ea non